

המעבדה של אליעזר בן יהודה

פעילות ליום העברית

כיתה: א-ב

מטרות השיעור:

- הכרות עם מפעל חייו של אליעזר בן יהודה.
- התעסקות עם השפה העברית דרך התנסות בכתיבת מילים.

תקציר השיעור למורה:

נתחיל את השיעור בסיפור על הילד איתמר המתגורר בירושלים של המאה ה-19 שמנסה לשחק עם ילדים אחרים המתגוררים בעיר דוברים שפה שונה. נמשיך במשחקים להמחשת השפה כתקשורת. לאחר מכן נציג את תמונתו של בן יהודה והצגת שאלות מנחות לקראת הצפייה בסרט. ובסוף, נסכם את החשיבות בהחייאת השפה העברית וניצור סימניה עם השם של כל ילד וילדה.

הידע הנרכש:

- השפה כתקשורת.
- חייו של אליעזר בן יהודה.
- מפעלו של אליעזר בן יהודה.
- מילים מיוחדות שהומצאו ע"י אליעזר בן יהודה.

רצף השיעור:

1. קריאת "יומנו של איתמר" - סיפור הממחיש את הצורך בשפה אחידה.
2. משחקי השפה כתקשורת.
3. הצגת תמונה של בן יהודה וצפייה בסרט.
4. שאלות מנחות על פועלו וחייו של אליעזר בן יהודה כפי שנצפה בסרט.
5. יצירת סיכום – סימניה עם שם הילד בעברית.

<p>10 דק'</p>	<p>יומנו של איתמר</p> <p>המורה קורא קטע מתוך יומן של ילד שחי במאה ה-19 בתקופת החייאת השפה העברית . התלמידים מסבירים למה היה חשוב לחדש מילים בשפה העברית.</p> <p>סיכום: פעם בירושלים חיו יהודים שדיברו שפות שונות. לכן היה להם קשה לדבר האחד עם השני. הם ניסו לדבר עברית שהכירו מהתפילה והתורה, אבל היו חסרות להם הרבה מילים ליום יום.</p>	<p>פתיחה</p>
<p>15 דק'</p>	<p>השפה כתקשורת</p> <p>משחקים לחידוד ההבנה של הנושא:</p> <p>1. טלפון שבור:</p> <p>הילדים יושבים במעגל. ילד ראשון בוחר מילה ואומר אותה לילד אחר בשקט. לוחש לו באוזן את המילה אותה בחר. באותו אופן, הילד הבא צריך להעביר את המילה ששמע לילד אחר. וכך הלאה עד שמגיעים לילד האחרון. הילד האחרון מכריז את המילה ששמע בקול רם. כל הכיתה שומעת האם זו המילה שאמר הילד הראשון או שהיא השתבשה במהלך המשחק. המורה בוחרת כמה סבבים כאלה לעשות.</p> <p>לאחר המשחק המורה שואלת:</p> <ul style="list-style-type: none"> • האם המילים הצליחו לעבור בצורה טובה? • למה לא הצליחו להעביר אותן היטב? • היה לכם קשה להעביר הלאה את מה ששמעתם? <p>2. "בייגל בייגל":</p>	<p>חלק ראשון</p>

	<p>המורה בוחרת זוג ילדים. היא מוציאה את אחד הילדים מחוץ לכיתה.</p> <p>לילד הראשון היא אומרת: אתה צריך לשכנע את חברך לבוא איתך היום לספרייה. מותר לך להשתמש רק במילה "בייגל בייגל".</p> <p>המורה מוציאה את הילד הראשון ומחזירה את הילד השני. לילד השני המורה אומרת: אתה לא יכול ללכת היום עם אף אחד לשום מקום. מותר לך להשתמש אך ורק במילה "במבה במבה".</p> <p>לאחר מכן שני הילדים עומדים אחד מול השני והמורה אומרת לילד הראשון להתחיל את השיחה לפי הכללים שאמרה לו.</p> <p>לאחר המשחק המורה שואלת:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מה היה הקושי במשחק? • מה הילדים לא הבינו אחד את השני? • אם הם הצליחו לתקשר, האם הצליחו להשיג את מבוקשם? <p>אנחנו רואים קושי כאשר כל אחד משתמש ב"שפה משלו" ובחוסר גדול באוצר מילים.</p> <p>סיכום:</p> <p>ראינו במשחקים ששיחקנו, כמה חשוב שהמילים תהיינה ברורות ומובנות כדי לתקשר ולהעביר אותן.</p>	
7 דק'	<p>שאלות לקראת צפיה בסרט:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מה עשה אליעזר בן יהודה כדי לחדש את השפה העברית? (כתב מילון ועיתון) • מה זה מילון? (ספר שבו כתובות מילים עם ההסבר מה פירוש המילה) • למה לדעתכם הוציא אליעזר בן יהודה עיתון? (בכתבות בעיתון כותב אליעזר בן יהודה מילים חדשות כדי ללמד את השפה העברית) • למה היו אנשים שהתנגדו לחידוש השפה העברית? 	חלק שני

	(פחדו שיזלזלו בשפת הקודש כאשר ידברו בה דברי חולין, והשפה לא תשמש רק בתפילות ולימוד תורה כמו שהיה נהוג עד עכשיו).	
3 דק'	סרט: https://youtu.be/wAJTT_5PL6U	חלק שלישי
10 דק'	<p>סיכום: פעילות יצירה: סימניה עם שם הילד. כל ילד מקבל סימניה. על הסימניה רשום: "הסימניה של _____"</p> <p>במקביל, כל ילד מקבל דף משבצות. בתוך המשבצות יש את אותיות הא' ב'. כל ילד גוזר את האותיות של שמו ומדביק אותן במקום הנכון בסימניה. אפשר לצבוע את הסימניה ולקשט אותה.</p>	חלק רביעי